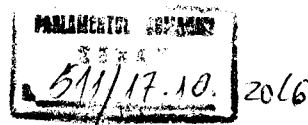

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 158 din Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal*, inițiată de domnul deputat PSD Sava Andrei-Valentin (**Bp. 303/2016**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 158 alin. (2) din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*, cu *modificările și completările ulterioare*, astfel încât retragerea plângerii prealabile să înlăture răspunderea penală a persoanei cu privire la care plângerea a fost retrasă, numai dacă este însușită de procuror.

II. Observații

1. Cadrul legislativ în materia dreptului penal substanțial a fost supus recent unui amplu proces de reformă, actele normative adoptate fiind rezultatul cooperării inter-instituționale, cu implicarea puterii executive (Ministerul Justiției, celelalte ministere și autorități cu atribuții în

domeniu), legislative și judecătorești (Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție). Astfel, domeniul dreptului penal material a fost modificat în mod substanțial, prin adoptarea și intrarea în vigoare a noului Cod penal (Legea nr. 286/2009), precum și a Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.

În acest context, regimul plângerii prealabile, avut în vedere de propunerea legislativă, a fost analizat de către o comisie de specialiști (practicieni și cadre didactice) cu ocazia elaborării noului Cod penal, noua abordare privind politica penală fiind dezbătută și însușită de către cele două camere ale Parlamentului.

2. Punerea în mișcare a acțiunii penale la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, precum și posibilitatea retragerii plângerii prealabile a acesteia cu consecința încetării procesului penal, reprezintă excepții de la principiul oficialității procesului penal, justificate fie de atingerea minimă adusă valorii sociale lezate prin fapta incriminată, fie de necesitatea protejării vieții intime și private (cum este cazul, spre exemplu, a unor infracțiuni privitoare la viața sexuală).

În aceste cazuri, legiuitorul a lăsat la aprecierea persoanei care este titulară a valorii sociale lezate dacă dorește tragerea la răspundere a făptuitorului, cu consecința expunerii acesteia la publicitatea presupusă de desfășurarea unui proces penal, chiar și în cazul în care ședința de judecată nu va fi publică. Punerea în mișcare din oficiu a acțiunii penale în aceste cazuri ori continuarea procesului penal fără acordul victimei ar putea avea ca efect încălcarea dreptului victimei la viață intimă și privată, a dreptului la propria imagine, precum și revictimizarea persoanei vătămate.

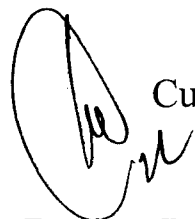
Pentru identitate de rațiune persoana vătămată are la îndemână și posibilitatea retragerii plângerii prealabile, fiind firesc să existe o simetrie a reglementării, iar persoana vătămată să poată dispune de acțiunea penală și prin retragerea plângerii prealabile.

Faptul că în practică există anumite abuzuri ale făptuitorilor nu este un argument suficient pentru lipsirea de conținut a instituției retragerii plângerii prealabile, faptele de amenințare și șantaj fiind de asemenea pedepsite de legea penală.

Totodată, anexăm și adresa Consiliului Superior al Magistraturii nr. 14802/19.09.2016.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate de la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă

Dacian Julien CIOLOȘ

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului

52351
2016

**"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)**

Nr. 14802/2016

19.09.2016

**Domnului Ciprian Bucur
Ministru delegat - Departamentul pentru Relația cu Parlamentul**

Nr. 8936 D.R.P.
Data 19.09.2016

Stimate domnule ministru,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 6819C/DRP din data de 24.06.2016, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii propunerea legislativă pentru modificarea și completarea art. 158 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, în vederea exprimării unui punct de vedere, vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din 06.09.2016 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Plenul a apreciat că nu se impune completarea art. 158 din Codul penal, în modalitatea prevăzută de propunerea legislativă, respectiv în sensul stabilirii că „Retragerea plângerii prealabile înlătură răspunderea penală a persoanei cu privire la care plângerea a fost retrasă, numai dacă este însușită de procuror.”

S-a avut în vedere că, în cazul infracțiunilor pentru care este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate, formularea unei asemenea plângeri nu înlătură părții vătămate dreptul de a dispune în viitor, în condițiile prevăzute de lege, de soarta acțiunii penale. Depunerea plângerii prealabile este, așadar, o manifestare de voință revocabilă.

Una dintre modalitățile de revocare a plângerii prealabile este retragerea acesteia. Se poate spune că în această materie funcționează regula simetriei, conform căreia plângerea prealabilă poate fi retrasă în cazul infracțiunilor pentru care este necesară, dar numai în cazul acestor infracțiuni. Excepție fac cazurile când legea permite promovarea acțiunii penale și din oficiu, iar organele judiciare s-au autosesizat.

De asemenea, în conformitate cu art. 157 alin. (4) din Codul penal, „În cazul în care cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă sau o persoană juridică ce este reprezentată de făptuitor, acțiunea penală se poate pune în mișcare și din oficiu.”

Retragerea plângerii prealabile este un act juridic unilateral personal prin care persoana vătămată, care a formulat plângerea prealabilă, retractează această plângere în mod irevocabil.

Art. 158 alin. (2) instituie regula retragerii plângerii prealabile *in personam*, aceasta înlăturând răspunderea penală a persoanei cu privire la care plângerea a fost retrasă.

Existența instituției plângerii prealabile își găsește justificarea în contextul gradului mai redus de pericol social pe care îl prezintă anumite fapte și împrejurării că prin publicitatea pe care ar genera-o desfășurarea procesului penal s-ar putea reînnoi suferințele

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6, cod 06110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

[REDACTED] [REDACTED]

persoanei vătămate, ar deveni publice chestiuni prea intime și delicate și s-ar putea compromite interesele victimei și ale familiei sale, iar în unele cazuri ar fi și imposibilă constatarea caracterului delictuos al infracțiunii, peste voința și fără concursul persoanei vătămate.

Din această perspectivă, modificarea art. 158 alin. (2) în sensul propus nu se impune.

De altfel, o asemenea modalitate suplimentară de protejare a categoriilor de persoane vulnerabile împotriva oricăror acte de inducere în eroare sau intimidare este prevăzută în cazul unor infracțiuni de violență săvârșite asupra unui membru de familie, în cazul cărora punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri penale, dar acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu în condițiile legii, iar retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însoțită de procuror.

În conformitate cu art. 158 alin. (4) din Codul penal, *„În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, dar acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu în condițiile legii, retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însoțită de procuror.”*

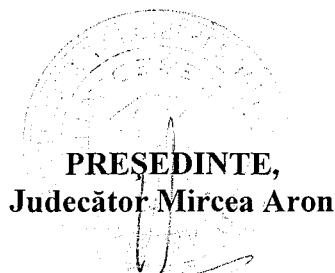
Este cazul infracțiunilor de lovire sau alte violențe (art. 193 Cod penal) și vătămare corporală din culpă (art. 196 Cod penal) săvârșite asupra unui membru de familie, când acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu, nu doar la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, iar retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însoțită de procuror.

Însoșirea retragerii plângerii prealabile de către procuror în toate cazurile ar lipsi de orice eficiență și justificare însăși instituția plângerii prealabile. Or, prin punerea în mișcare a acțiunii penale la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, legiuitorul a avut în vedere și posibilitatea ca inculpatul să fie iertat de persoana vătămată și astfel să înceteze procesul penal.

Totodată, în jurisprudența Curții Constituționale s-a susținut că stabilirea infracțiunilor în cazul cărora este necesară plângerea prealabilă, cât și a celor în care urmărirea penală se desfășoară din oficiu, reprezintă o opțiune a legiuitorului, iar distincțiile prevăzute de lege nu înseamnă privilegii pentru vreuna dintre părțile procesului penal și nici discriminări.

În consecință, în raport de datele statistice avute în vedere, legiuitorul poate stabili ca acțiunea penală să poată fi pusă în mișcare și din oficiu și în cazul altor infracțiuni decât cele prevăzute la art. 193 și 196 din Codul penal.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTE,
Judecător Mircea Aron

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6, cod 06110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro